

Пушкар Т. А., канд.ек.наук, доц.
Дяченко К. С.,
аспірант

Харківська національна академія міського господарства

Місце і значення будівельних організацій у формуванні міського середовища

Будівельна галузь посідає одну з ключових позицій в національній економіці, а рівень її розвитку свідчить про економічний розвиток країни в цілому. Розробка та реалізація стратегій інноваційного розвитку базових секторів економіки як на національному, регіональному так і місцевому рівнях, базується на ефективній роботі будівельної галузі та вимагає застосування сучасних якісних методів будівництва, капітального ремонту, реконструкції та модернізації. Отже будівельні організації першочергово стають центром уваги як основні виконавці модернізації основних фондів, безпосередніми учасниками процесів реструктуризації, оптимізації, реінжинірингу та ін.

Значний вклад у вивчення соціально-економічного розвитку регіону й окремих його складових, зокрема функціонування будівельних комплексів, внесли праці провідних фахівців у галузі регіональної економіки В. Н. Амітана, О. І. Амоші, В. М. Бабаєва, А. П. Голікова, Б. М. Данилишина, В. А. Лушкіна, М. М. Некрасова, М. Г. Чумаченка, та ін. Але ряд питань сучасного стану підприємств будівельного комплексу та розробки пропозицій щодо їх розвитку, зокрема на місцевому рівні, залишаються недостатньо вивченими.

Будівництво створює нові і реконструює діючі основні фонди. Від розвитку цієї галузі залежить будівництво житла, створення нових міст і сіл, окремих мікрорайонів, постійна реконструкція житлових фондів, будівництво промислових і сільськогосподарських підприємств, транспортних об'єктів, лікарень, шкіл, торгових центрів тощо, будівельний комплекс підтримує в належному стані обороноздатність країни, створює передумови для зростання виробництва в усіх галузях господарства. Будівельний комплекс як одна з найбільш капіталоемних і диференційованих виробничих систем справляє вагомий вплив на визначення темпів, масштабів і розміщення виробництва. Тому при розміщенні капітального будівництва враховується наявність будівельної організації в регіоні. В той же час слабкість будівельної бази стримує тут промислове будівництво, створення великих комбінатів, галузевих і територіально-виробничих комплексів, фондоемної важкої промисловості, які потребують великих обсягів робіт з капітального будівництва.

Будівництво охоплює всі регіони країни. Потужні будівельні організації створені у великих містах. Так, у Києві діють холдингова компанія «Київміськбуд», спеціалізовані будівельні організації по монтажних роботах, транспортному, нафтогазовому, водогосподарському будівництву. Нині виробництво будівельних матеріалів більше ніж наполовину зосереджено в рамках будівельної індустрії, тобто в системі підрядних будівельних

організацій. Таким чином, будівельна індустрія і промисловість будівельних матеріалів дуже тісно взаємодіють між собою, формуючи специфічні індустріально-будівельні територіальні сполучення.

Важливо зазначити, що будівництво характеризується тривалим виробничим циклом, нерухомими територіально закріпленими об'єктами, які зводять промислові будинки, жилі будинки, електростанції, трубопроводи тощо, а також високою залежністю виробництва від географічних умов. У процесі спеціалізації виділились окремі види будівництва – промислове, транспортне, житлове, водогосподарське та ін. При розміщенні об'єктів капітального будівництва слід враховувати наявність будівельної організації, вирішуючи питання доцільності розміщення ще на допроектній стадії.

Найважливіші фактори, на основі яких обираються райони і пункти будівництва – це трудовий, сировинний, паливно-енергетичний, водний ін. Значний вплив на будівництво чинять кліматичні особливості різних регіонів. Вони впливають, перш за все, на сезонність відкритих будівельних робіт. При виборі конкретних майданчиків для будівництва промислових підприємств, при спорудженні доріг, транспортних і гідротехнічних об'єктів важливе, а нерідко і вирішальне значення набувають такі географічні умови, як рельєф місцевості, ґрунти і ґрунтові води, карстові явища, сейсмічність, які в тій чи іншій мірі впливають на вартість будівництва і його організацію.

Таким чином, функціонування і подальший розвиток будівельних організацій саме на місцевому рівні, зокрема міста, має ряд переваг, проте їх успішна діяльність залежить від дій органів державного управління, які повинні бути чітко регламентовані та включати специфічні складові.